

PRO HANSJE A WILLEMA	5
1 OPONA SE ZVEDÁ	9
2 NAŠI NEJSTARŠÍ PŘEDKOVÉ	12
3 PREHISTORICKÝ ČLOVĚK	13
<i>Prehistorický člověk si pro sebe začíná vyrábět předměty</i>	
4 HIEROGLYFY	15
<i>Egyptané vynalézají psaní a začíná se zaznamenávat historie</i>	
5 ÚDOLÍ NILU	19
<i>Počátky civilizace v nilském údolí</i>	
6 DĚJINY EGYPTA	21
<i>Vzestup a pád Egypta</i>	
7 MEZOPOTÁMIE	22
<i>Mezopotámie - druhé centrum východní civilizace</i>	
8 SUMEROVÉ	23
<i>Sumerští písaři vyryli do bliněných tabulek osudy Asýrie a Babylonie, tohoto velkého semitského tavicího kotle</i>	
9 MOJŽÍŠ	26
<i>Příběh Mojžíše, vůdce židovského lidu</i>	
10 FÉNIČANÉ	27
<i>Féničané nám dali naši abecedu</i>	
11 INDOEVROPANÉ	28
<i>Indoevropští Peršané dobývají semitský a egyptský svět</i>	
12 EGEJSKÉ MOŘE	30
<i>Obyvatelé Egejského moře přenesli civilizaci staré Asie do evropské divočiny</i>	
13 ŘEKOVÉ	32
<i>Mezitím se indoevropský kmen Helénů začal zmocňovat Řecka</i>	
14 ŘECKÁ MĚSTA	33
<i>Řecká města byla opravdovými státy</i>	
15 ŘECKÁ SAMOSPRÁVA	35
<i>Prvními lidmi, kteří se pokusili o složitý experiment se samosprávou, byli Řekové</i>	
16 ŽIVOT STARÝCH ŘEKŮ	37
<i>Jak tehdy Řekové žili</i>	

- 17 **ŘECKÉ DIVADLO** _____ 40
Počátky divadla, první podoby veřejné zábavy
- 18 **PERSKÉ VÁLKY** _____ 42
Jak Řekové ubránili Evropu před vpádem z Asie a zabili Peršany zpátky za Egejské moře
- 19 **ATHÉNY PROTI SPARTĚ** _____ 45
Jak Athény a Sparta svedly dlouhý a zničující boj o nadvládu nad Řeckem
- 20 **ALEXANDR VELIKÝ** _____ 46
Jak Alexandr Makedonský založil řecké světové impérium a co z té velké touhy vzešlo
- 21 **SHRnutí** _____ 47
Krátké shrnutí kapitol 1 až 20
- 22 **ŘÍM A KARTÁGO** _____ 49
O tom, jak spolu válčily o ovládnutí západního Středomoří semitská kolonie Kartágo na severním pobřeží Afriky a indoevropské město Řím na západním pobřeží Itálie a jak bylo Kartágo zničeno
- 23 **VZESTUP ŘÍMA** _____ 57
Jak vznikl Řím
- 24 **ŘÍŠE ŘÍMSKÁ** _____ 59
Jak se římská republika stala po staletích neklidu a revolucí světovou říší
- 25 **JEŽÍŠ NAZARETSKÝ** _____ 66
Příběh mladíka, kterému Řekové říkali Ježíš
- 26 **PÁD ŘÍMA** _____ 69
Soumrak římské civilizace
- 27 **VZESTUP CÍRKVE** _____ 73
Jak se Řím stal střediskem křesťanského světa
- 28 **MUHAMMAD** _____ 77
Příběh pobáněče velbloudů Abmeda, který se stal prorokem Arabské pouště a jehož následovníci málem dobyli veškerý známý svět pro větší slávu Alláha, jediného skutečného boha
- 29 **KAREL VELIKÝ** _____ 81
Jak přišel franský král Karel Veliký k titulu císaře a jak se pokusil oživit dávnou myšlenku světové říše
- 30 **NORMANÉ** _____ 84
Proč se lidé v desátém století modlili, aby je Pán uchránil před běsněním Normanů

- 31 **FEUDALISMUS** _____ 85
Jak se ze tří stran napadaná střední Evropa změnila v ozbrojený tábor a proč by Evropa nevydržela bez profesionálních vojáků a správců, kteří tvořili součást feudálního uspořádání společnosti
- 32 **RYTÍŘSKÝ STAV** _____ 88
- 33 **PAPEŽ A CÍSAŘ** _____ 89
O podivné dvojí oddanosti středověkého lidu a o tom, jak vedla k nekonečným střetům mezi papeži a císaři Svaté říše římské
- 34 **KŘÍŽOVÉ VÝPRAVY** _____ 94
Když Turkové obsadili Svatou zemi, znesvětili svatá místa a vážně zasáhli do obchodování mezi Východem a Západem, všechny rozmíšky šly rázem stranou. Evropa vytáhla na křížové výpravy
- 35 **STŘEDOVĚKÉ MĚSTO** _____ 97
Proč lidé ve středověku říkali, že „městský vzduch je svobodný vzduch“
- 36 **STŘEDOVĚKÁ SAMOSPRÁVA** _____ 104
Jak lidé žijící ve městech uplatňovali své právo na to, aby jim dopřály sluchu královské rady v jejich zemích
- 37 **STŘEDOVĚKÝ SVĚT** _____ 107
Co si středověký člověk myslel o světě, v němž mu bylo souzeno žít
- 38 **STŘEDOVĚKÝ OBCHOD** _____ 112
O tom, jak křížové výpravy opět udělaly ze Středomoří čilé obchodní středisko a jak se města na Apeninském poloostrově stala velkým překladištěm pro obchodování s Asíí a Afrikou
- 39 **RENEŠANCE** _____ 116
Lidé se zase jednou odvážili radovat se prostě jen z toho, že jsou vůbec na světě. Snažili se zachránit pozůstatky starší a daleko přijatelnější řecké a římské civilizace a byli na svoje úspěchy tak brdří, že mluvili o „renesanci“ čili znovuzrození civilizace
- 40 **OBDOBÍ VYJÁDRĚNÍ** _____ 125
Lidé začali pociťoval potřebu nějak projevit nově odhalenou radost ze života. Svoje štěstí vyjadřovali v poezii, sochařství, architektuře a malbě a také v knihách, které si tiskli

- 41 **VELKÉ OBJEVY** _____ 128
Když teď lidé prolomili okovy, jimiž je omezoval středověký svět, měli nutně víc prostoru k rozletu. Evropský svět začal být jejich ctižádosti příliš těsný. Přišla chvíle velkých objevitelských cest
- 42 **BUDDHA A KONFUCIUS** _____ 136
Pár slov o Buddhovi a Konfuciovi
- 43 **REFORMACE** _____ 142
Vývoj lidského rodu lze nejlépe přirovnat k obrovskému kyvadlu, které se neustále kývá tam a zase zpátky. Lhostejnost k náboženství a nadšení z umění a literatury, tolik typické pro renesanci, vystřídaly lhostejnost k umění a literatuře a nadšení pro náboženství, tak typické pro reformaci
- 44 **NÁBOŽENSKÉ VÁLKY** _____ 150
Období velkých náboženských střetů
- 45 **ANGLICKÁ REVOLUCE** _____ 160
Jak se stalo, že boj mezi „božskými právy krále“ a méně božskými, zato daleko přijatelnějšími „právy parlamentu“ skončil pro krále Karla I. tak děsivě
- 46 **ROVNOVÁHA SIL** _____ 171
Ve Francii se naproti tomu i nadále uplatňovalo „božské právo králů“, a to s větší nabubřelostí a okázalostí než kdykoliv předtím. Ctižádost panovníka dokázal brzdit pouze nově zrozený zákon „rovnováhy sil“
- 47 **VZESTUP RUSKA** _____ 175
Osudy tajemného moskevského knížectví, které zničehonic upadlo na velkou politickou scénu Evropy
- 48 **SPOR MEZI RUSKEM A ŠVÉDSKEM** _____ 179
Rusko a Švédsko mezi sebou svedly řadu válek, aby rozhodly, kdo bude hlavní mocností v severovýchodní Evropě
- 49 **VZESTUP PRUSKA** _____ 182
Neobvyklý rozvoj malého státečku zvaného Prusko, nacházejícího se v nehostinných částech severního Německa
- 50 **MERKANTILISMUS** _____ 185
Jak se nově založené evropské národní či dynastické státy snažily zbohatnout a co to znamená, když se řekne „merkantilismus“

- 51 **AMERICKÁ REVOLUCE** _____ 187
Na konci osmnáctého století začaly do Evropy přicházet první prapodivné zprávy o tom, co se děje v divokých krajích Severní Ameriky. Potomci lidí, kteří potrestali krále Karla za to, že trval na svých „božských právech“, připsali novou kapitolu do starého příběhu o boji za samosprávu
- 52 **FRANCOUZSKÁ REVOLUCE** _____ 192
Velká francouzská revoluce prohlásila, že zásady svobody, bratrství a rovnosti platí pro všechny lidi na světě
- 53 **NAPOLEON** _____ 202
- 54 **SVATÁ ALIANCE** _____ 210
Sotva se podařilo dostat Napoleona na Svatou Helenu, sešli se ve Vídni panovníci, které nenáviděný „Korsičan“ tolikrát pokořil, a snažili se odstranit všechny změny, jež zavedla Francouzská revoluce
- 55 **VELKÁ REAKCE** _____ 218
Snažili se světu zajistit nerušený mír tím, že potlačovali veškeré nové myšlenky. Z policejních agentů udělali nejvyšší funkcionáře státu - a brzy byly žaláře všech zemí plné lidí, kteří problašovali, že lid má právo sám sobě vládnout podle svých představ
- 56 **NÁRODNÍ NEZÁVISLOST** _____ 223
Touha po národní nezávislosti byla však příliš silná, než aby ji šlo tímto způsobem vymýtit. Prvními rebely, kteří se postavili proti reakčním opatřením vídeňského kongresu, byli Jihoameričané. Záhy je následovali obyvatelé Řecka, Belgie, Španělska a celé řady dalších evropských zemí. Devatenácté století dunělo hřmotem mnoha válek za nezávislost
- 57 **VĚK PÁRY** _____ 238
Zatímco obyvatelé Evropy bojovali za svou národní nezávislost, svět, v němž žili, se od základů změnil díky řadě vynálezů, jež vytvořily ze starých, neobrabaných parních strojů osmnáctého století nejspolehlivější a nejvýkonnější otroky člověka
- 58 **SOCIÁLNÍ REVOLUCE** _____ 245
Jenže nové stroje byly velice drahé a mohli si je pořídít jen bohatí lidé. A tak starému tesaři či ševci, kteří byli ve svých dílničkách svými pány, nezbyvalo než nabídnout

- svoje síly majiteli velkých technických zařízení a nechat se najmout. I když si vydělali víc peněz než dřív, přišli o svou nezávislost, a to se jim ani trochu nezamlouvalo*
- 59 **ZROVNOPRÁVNĚNÍ** _____ 248
Rozhodující nástup strojů nepřinesl epochu štěstí a blabobytu, kterou předpovídala generace, jež byla svědkem toho, jak byl dostavník nabrizen vlakem. Objevilo se několik způsobů nápravy, ale žádný z nich nedokázal úplně vyřešit celý problém
- 60 **EPOCHA VĚDY** _____ 254
Svět ovšem prodělal ještě jednu proměnu, a ta byla důležitější než politická a průmyslová revoluce. Po pokoleních útlaku a pronásledování získali konečně i vědci svobodu jednání a mohli začít usilovat o odbalení základních zákonů, které ovládají vesmír
- 61 **UMĚNÍ** _____ 257
Kapitola o umění
- 62 **ROZŠIŘOVÁNÍ KOLONIÁLNÍHO PANSTVÍ A VÁLKA** _____ 266
Kapitola, která by vám měla nabídnout hodně politických informací o zbytku devatenáctého století a o začátku století dvacátého. Jenže ve skutečnosti obsahuje blavně několik vysvětlení a pár omluv
- 63 **NOVÝ SVĚT** _____ 273
Velká válka, jež byla ve skutečnosti bojem za nový a lepší svět
- 64 **JAK BY TO VŽDYCKY MĚLO BÝT** _____ 279
- 65 **PO SEDMI LETECH** _____ 280
- 66 **SPOJENÉ STÁTY DOSÁHLY PLNOLETOSTI** _____ 289
Tobte je první z několika kapitol o současných dějinách, jež pro Piet, Jana, Dirka a Jane van Loonovy a jejich současníky napsal strýc Willem
- 67 **„OSA“ A TI, KDO DO NÍ PATŘILI** _____ 293
„Krach, který byl slyšet po celém světě,“ urychlil zhroucení míru postaveného na středověkých základech
- 68 **IZOLACIONISMUS A POLITIKA ÚSTUPKŮ** _____ 301
Jak si partneři v Ose začali mezi sebou rozdělovat svět a proč si to mohli dovolit
- 69 **ATLANTICKÁ CHARTA** _____ 306
Jak „válka nervů“ ustoupila „totální válce“ a jak se Hitler několikrát závažně přepočítal

- 70 **GLOBÁLNÍ VÁLKA** _____ 312
Jak byla Osa poražena ve „výrobní bitvě“, přičemž k naprostému vítězství přispěli američtí a britští vědci. Pro veškeré lidstvo začala nová epocha
- 71 **ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ** _____ 320
Jak se Spojené státy vyrovnaly s dědictvím vůdčí síly a jak sebraly roli hostitele účastníků velkého experimentu v mezinárodních vztazích
- 72 **NEKLIDNÝ MÍR** _____ 326
Jak se v Evropě rozvinula studená válka a v jiných částech světa propukly otevřené střety
- 73 **STARÝ POŘÁDEK USTUPUJE** _____ 339
Když vybledly vzpomínky na války první poloviny dvacátého století, nové generace začaly usilovat o to, aby „v člověku zkrotily divoštství a udělaly život na zemi příjemným“
- 74 **KOSMICKÁ LOŽ ZEMĚ** _____ 342
Musíme na Zemi udržet podmínky příznivé pro zachování života, jinak za to budeme plattt
- 75 **SVĚT JE JEDNA GLOBÁLNÍ VESNICE** _____ 346
Jak se zázrakům vědy a techniky podařilo dosáhnout toho, že se naše planeta zmenšila a všichni lidé se stali bratry
- 76 **VSTUPUJEME DO VĚKU VYSPĚLÝCH TECHNOLOGIÍ** _____ 349
Technologie se utěšeně rozvíjejí a současně propukají nové války
- 77 **NOVÉ TISÍCILETÍ** _____ 373
Nová osvobození a nové globální vazby
- JMENNÝ REJSTŘÍK** _____ 395